

4.Sınıf Sosyal Bilgiler Konu Özetleri

Öğrenme Alanı : Bilim, Teknoloji ve Toplum
Konu : Zarar Vermeden Kullanım

Teknolojik ürünlerin neredeyse tamamı elektrikle çalıştığı için etrafa insan sağlığına zararlı elektromanyetik dalgalar yayıyor. Özellikle cep telefonları, bilgisayarlar, kablosuz modem, kulaklık, fare ve klavyeler ile uzaktan kumandaların yaydıkları elektronik dalgalar bizleri olumsuz etkiliyor. Örneğin cep telefonları beyin ısını arttırarak beyin hücrelerimizin ölmesine ve kulağımızın zarar görmesine yol açabiliyor. Bu da duyma kayıpları ve denge bozuklukları gibi ciddi sağlık sorunlarını ortaya çıkarabiliyor.

Teknoloji firmaları ürettikleri ürünlerin yanlış kullanımını önlemek amacıyla çeşitli önlemler alır. Bu önlemlerin başında kullanım kılavuzları gelir. Bunun içindir ki kullanıcılar yeni bir teknolojik ürün aldıklarında ilk iş olarak o ürünün kullanım kılavuzunu incelemelidir. Aşağıda bir cep telefonunun kullanım kılavuzundan alınmış bazı bölümler görüyorsunuz.

KULLANIM KILAVUZU	KULLANIM KILAVUZU
<p>Güvenlik Bilgileri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olası işitme kayıplarını önlemek için uzun süre yüksek sesli dinleme yapmayınız. • Islak elle güç kablosuna ve cihaza dokunmayınız. Bu durum size zarar verebilir veya cihazınızda hasarlara sebep olabilir. • Yağmurlu ve şimşekli havalarda telefonunuzu dışarıda kullanmayınız. • Cihazdaki kamera flaşını insanların ya da evcil hayvanların gözlerine yakın kullanmayınız. • Cihazın şarj aletlerinin giriş ve çıkışlarına yabancı madde sokmayınız. Aksi hâlde bu durum patlamaya veya yangına sebep olabilir.	<p>Enerji Tasarrufu İçin Öneriler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Telefonunuzu bir ısıtıcının yakınına koymayınız ve güneş ışınlarından uzak tutunuz. Çünkü aşırı sıcak hem bataryanızın ömrünü kısaltır hem de başka sorunlara yol açabilir.
<p>Pilin Şarj Edilmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Telefonunuzun pilini ilk kullanımdan önce tamamen doldurunuz. <p>UYARI: Pil şarjdayken telefon görüşmesi yapmayınız.</p>	<p>Temizlik ve Bakım</p> <ul style="list-style-type: none"> • Telefonunuzu temizlemek için takılı olan tüm kabloları çıkarınız ve güç tuşunu birkaç saniye boyunca basılı tutarak telefonu kapatınız. Kir ve lekeleri gidermek için temizleme bezi ile temizleyiniz. <p>UYARI: Ekran keskinlikle sıvı dökmeyiniz. UYARI: Telefonunuzu temizlemek için ekran temizleyici, ev temizlik malzemesi, amonyak vb. maddeler kullanmayınız.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Cihazınızı kullanmaya başlamadan önce, kullanma kılavuzunu okuduğunuzdan ve anladığınızdan emin olunuz.

Bilgisayarların, cep telefonlarının ve televizyonların yanlış kullanımına dikkat çekecek olursak, bu teknolojik ürünler artık hayatımızın vazgeçilmezleri arasına girmiş bulunmaktadır. Ancak birçoğumuz bu harika araçları yanlış kullanarak farkında olmadan sağlığınıza zarar veriyoruz. Oysa basit önlemler alarak onların zararlarından kurtulabiliriz. Örneğin cep telefonunu yalnızca zorunlu hâllerde ve kısa süreliğine kullanabiliriz. Ayrıca görüşmelerimizi kulaklıkla yaparak kendimizi cep telefonunun yaydığı radyasyondan koruyabiliriz.

Bilgisayar kullanırken de çok dikkatli olmalıyız. Uzun süre bilgisayar başında oturmak baş, göz ve kulak ağrısı; baş dönmesi, kan basıncında yükselme, sinirlilik ve yorgunluk yapabilir. Ayrıca omuz ve boyun tutulmaları ile bel ağrısına da neden olabilir. Diğer yandan bilgisayarın radyasyon yayan bir araç olduğu da unutulmamalıdır. Radyasyon, atom çekirdeğinin parçalanarak etrafa yaydığı ışınlardır. Çevreye yayılan bu ışınlar canlı hücreleri doğrudan etkileyerek genlerde bozulmaya neden olabilmektedir.

Zamanımızın çoğunu bilgisayarın başında geçirmek ruh sağlığımızı olumsuz yönde etkiler. Özellikle gelişme çağında olan bizler, bilgisayara bağımlı kalırsak arkadaşlık ilişkileri kurmakta zorlanırsınız. Arkadaşlarımızla oynamaya zaman bulamaz ve sosyal yönümüzü geliştiremeyiz.

Televizyon eğitici, öğretici ve eğlendirici bir teknolojik üründür. Ancak televizyonun yakından izlenmesi durumunda görme sorunları ortaya çıkabilir. Aynı şekilde televizyon seyrederken öne doğru eğilmek duruş bozukluklarına neden olabilir.

Televizyonun yanlış kullanımı sağlık sorunlarının yanı sıra başka sorunlara da yol açabilir. Örneğin uzun süre televizyonun başında kalan bir insan kitap okumaya, spor yapmaya, müzik dinlemeye hatta yemek yemeye bile zaman bulamayabilir. Televizyonu izleme süresi kadar izlenecek programın seçimi de önem taşır. Örneğin şiddet içeren programların izlenmesi insanları öfkeye, kavgaya ve zor kullanmaya yöneltebilir. Şiddet içerikli programlar özellikle çocukların kişisel gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir.

Hatalı kullanılan teknolojik ürünlerden biri de aydınlatma araçlarıdır. Yaşadığımız ortamları aydınlatırken göz sağlığımız için şu uyarılara dikkat etmemiz gerekir:

- İnsan gözünün alışık olduğu güneş ışığına benzer ışık veren lambalar tercih edilmelidir.
- Işığın parlaklığı, gereğinden az veya çok olmamalıdır.
- Işık kaynağı odayı doğrudan değil tavandan veya duvardan yansıyarak aydınlatacak şekilde konumlandırılmalıdır.
- Gece ders çalışırken masa lambası kullanılmalıdır. Işık, masanın üzerine vuracak şekilde sol çaprazdan gelmelidir.

Acil durumlarda arayıp yardım çağrısında bulunduğumuz özel telefon numaraları vardır. Bu numaralardan belki de en önemlisi acil servise ait olan "112"dir. İnsanlar ani bir hastalık veya kaza durumunda Acil Yardım Merkezini ararlar. İmdat çağrısını alan Acil Yardım Merkezi çalışanları da olay yerine gelerek onların hayatını kurtarırlar. Ancak bazı sorumsuz kişiler gereksiz yere 112'yi arayarak bu merkezde çalışanları meşgul ediyorlar. İnsanlar dürüstlüğü aykırı bu hareketleriyle başka insanların hayatlarını tehlikeye atıyorlar. Belki de gereksiz aramalarının yol açtığı gecikme nedeniyle bir hastanın hayatını kaybetmesine neden oluyorlar.